

3619.

Врз основа на член 44 став (7) од Законот за воздухопловство ("Службен весник на Република Македонија" бр. 14/06, 24/07, 103/08, 67/10, 24/12, 80/12 и 155/12), директорот на Агенцијата за цивилно воздухопловство донесе

П Р А В И Л Н И К ЗА НАЧИНОТ И ПРАВИЛАТА ЗА СКОКАЊЕ СО ПАДОБРАНИ

Член 1

Со овој правилник се пропишува начинот и правилата за скокање со падобрани.

Член 2

Одделни изрази, употребени во овој правилник, го имаат следното значење:

1) **падобран** е направа без моторен погон, изработена главно од ткаенина, која се користи за да го успори слободниот пад или пребрзото возење, заради безбедно спуштање на определена површина;

2) **падобрански автомат** е техничка направа која служи за активирање/отворање на падобранот, главниот или резервниот, без дејство на лицето кое го користи падобранот;

3) **главен падобран** е основниот падобран со кој се изведуваат скоковите;

4) **резервен падобран** е падобран кој се користи во случај на откажување на главниот падобран;

5) **падобранец** е лице кое изведува скокови од воздухоплов со помош на падобран и поседува важечка дозвола со овластување категорија А или повисока категорија;

6) **ученик-падобранец** е лице што се обучува за стекнување на дозвола за падобранец и/или соодветно овластување;

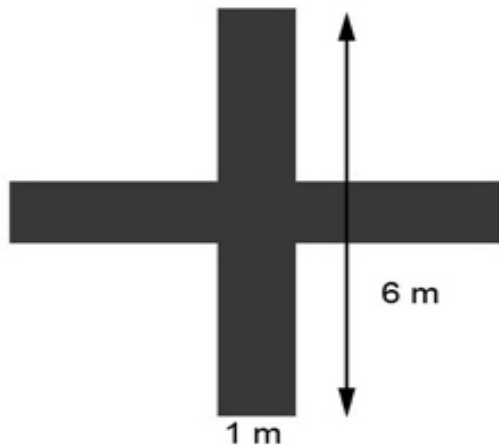
7) **тандем падобран** е посебно конструиран падобран наменет за истовремен скок на еден падобранец и тандем патник, чија вкупна телесна тежина не треба да го надминува најголемото оптеретување определено во упатството на производителот;

8) **скокови ноќе** се скокови што се вршат во периодот што почнува половина час по заоѓањето на сонцето, а се завршуваат половина час пред изгревот на сонцето;

9) **тандем-скок** е скок со падобран во кој две лица скокаат истовремено користејќи ист главен и резервен падобран;

10) **падобрански крст** е ознака на земја прикажана на цртежот со бела или портокалова боја и со димензии од најмалку 6 x 1 m чиј приказ е даден на Слика 1.

Слика 1

11) **падобрански старт** е просторот предвиден за пакување на падобранот, чување на опремата, одмор на падобранците и преглед на падобранците и опремата пред влегување во воздухопловот.

Член 3

(1) За секое организирано скокање со падобран се определува раководител на скокањето со падобран кој треба да има најмалку 21 година, да има важечка дозвола на падобранец и овластување категорија С или повисока категорија.

(2) Раководителот на скокањето со падобран е одговорен за подготовката што му претходи на скокањето со падобран, за организацијата и безбедното скокање со падобран, а особено за скокањето со падобран што се изведува заради обука на ученик - падобранец.

(3) Кога се изведуваат скокови со падобран заради обука на ученици-падобранци, раководителот на скокањето треба да има дозвола за падобранец и важечко овластување за инструктор по падобранство.

Член 4

(1) Пред скокањето со падобран треба да се изврши подготовка што ја изведува раководителот на скокањето или инструкторот по падобранство кој раководи со подготовката на ученик-падобранец.

(2) Подготовката од став (1) на овој член, раководителот на скокањето или инструкторот по падобранство ја изведува на денот на изведувањето на скоковите или најрано три дена пред изведувањето на скоковите и опфаќа:

1) организирање на скокањето со падобран во согласност со одредбите од овој правилник;

2) проверка на документацијата на падобранците (дозволата и книшката на скокови) за да се утврди дали се оспособени за изведување на скоковите што се планираат;

3) проверка на исправноста на опремата на падобранот и воздухопловот од кој се врши скокање и оспособеноста на екипажот на воздухопловот за изведување на падобрански скокови;

4) забрана за употреба на опрема за која ќе утврди дека е неисправна;

5) запознавање на падобранците со задачите (скицирање на теренот, забележување на пречките, приод кон целта, пресметка на занесувањето за ученици до дозвола на падобранец, односно контрола на пресметката на занесувањето на ученик што се обучува за самостојно наведување на воздухоплови) и контролирање на нивното извршување;

6) да биде во реонот на падобранскиот старт за време на скоковите, а ако се наоѓаат во воздухопловот, да определи лице што ќе го заменува на земјата;

7) запознавање на екипажот на воздухопловот со планираните задачи на падобранците;

8) најавување скокањето на надлежната контрола на летање најмалку 30 минути пред почетокот на скокањето и 30 минути по завршувањето на скокањето и да се грижи скокањето да се извршува согласно условите дефинирани од давателот на услуги на воздухопловна навигација;

9) грижа за редот и дисциплината на падобранскиот старт;

10) проверка на метеоролошките услови и поставување на стартот;

11) преглед и пакување на падобранот и регулирање на системот на врските и

12) грижа за безбедното изведување на скоковите со падобран и да забрани скокање со падобран на лице за кое ќе утврди дека не е физички или психички способно за изведување на скокови, е под дејство на алкохол, дрога или други психотропни средства или на друг

начин ги крши правилата за скокање со падобран или на друг начин ја загрозува безбедноста на скокањето со падобран.

(3) Раководителот на скокањето заради обука на ученици-падобраници покрај активностите од став (2) на овој член е одговорен и за:

1) проверка дали учениците-падобраници се запишани во книгата на ученици – падобраници во организацијата или центарот за обука и дали се опремени со потребната опрема;

2) доделување на задачи на учениците-падобраници во рамките на одобрената програма за обука и надзор над нивното скокање и

3) водење на евиденција за учениците-падобраници која опфаќа: име и презиме, број на скокови, тип на главниот и резервниот падобран и на падобранскиот автомат, вид на скокови и тип на воздухоплов.

Член 5

(1) При изведување на скокови со падобран, падобраниците треба да бидат опремени со главен и резервен падобран со падобрански автомат и, зависно од видот на скоковите, со соодветна опрема, кои се користат во рамките на насоките и ограничувањата наведени упатството на производителот за определен тип падобран.

(2) При скокањето со тандем падобран, падобраницот и тандем патникот користат ист главен и резервен падобран, при што тандем патникот користи посебен систем за врски со кој е прицврстен на системот за врски на тандем падобранот. Тандем падобранот треба да има безбедносен автомат за резервниот падобран, додека главната купола треба да биде опремена со систем за отфрлање од една точка и систем за автоматско активирање на резервната купола на падобранот. Доколку тандем патник е ученик-падобраниц, тандем падобранот треба да поседува рачка со која ученикот-падобраниц може да ја активира главната купола на падобранот.

(3) Учениците - падобраници покрај главниот и резервниот падобран треба да бидат опремени со: тврда заштитна кацига, висинометар, без оглед на видот на скоковите со падобрански автомат на резервниот падобран и со заштитни наочари.

Член 6

Резервниот падобран се користи ако главниот падобран поради кои и да било причини не се отвори, или ако тоа е предвидено со планот на обука или проверка.

Член 7

(1) Со падобран може да скока лице кое има важечка дозвола на падобраниц.

(2) По исклучок од став (1) на овој член, со падобран може да скока и лице кое нема важечка дозвола на падобраниц, ако падобранот го користи за спасување, лице кое се обучува за скокање со падобран ако е запишано во книгата на ученици – падобраници во организацијата или центарот за обука, како и лице кое скока со падобран во улога на тандем патник.

(3) Падобраниците, учениците – падобраници, тандем патникот и лицата кои немаат дозвола и падобранот го користат за спасување, скоковите со падобран ги изведуваат на сопствена одговорност.

(4) Падобраниците и учениците – падобраници се одговорни за сопствената безбедност во текот на скокот со падобран од моментот на напуштање на воздухопловот до нивното враќање на падобранскиот старт.

Член 8

(1) Лицето кое поседува дозвола за падобраниц со овластување А категорија може да изведува:

- дневни скокови кога најголемата брзина на ветерот на земја е помала од 7 m/s,

- скокови од авион и хеликоптер;

- најмногу шест скокови во еден ден;

- скокови на цел и фигуративни скокови;

- FS скокови, при кои најмногу два падобраници во групата треба да имаат дозвола за падобраниц со овластување А категорија, додека останатите членови на групата треба да имаат дозвола за падобраниц со овластување Ц категорија или повеќе и

- FF скокови, самостојно или во група од најмногу три падобраници, при што останатите членови од групата треба да имаат дозвола за падобраниц со овластување Ц категорија или повеќе.

(2) Лицето кое поседува дозвола за падобраниц со овластување Б категорија може да изведува:

- дневни скокови кога најголемата брзина на ветерот на земја е помала од 9 m/s;

- ноќни скокови на аеродром;

- вонериодромски скокови на терен со големина 100x100 метри;

- скокови од авиони, хеликоптери, едрилици и балони;

- скокови на цел и фигуративни скокови;

- FS скокови;

- FF скокови;

- снимање во слободен пад при скокови со тандем падобран или при изведување на групни фигуративни скокови и

- WS скокови, согласно упатството на производителот.

(3) Лицето кое поседува овластување Ц категорија може да изведува:

- дневни скокови кога најголемата брзина на ветерот на земја е помала од 12 m/s;

- ноќни скокови на аеродром;

- скокови на вода;

- скокови од сите видови на воздухоплови;

- сите видови на скокови во слободен пад или под куполата на падобранот и

- вонериодромски скокови доколку големината на просторот за слетување е со димензии од најмалку 50x50 метри.

(4) Лицето кое поседува овластување Д категорија може да изведува:

- дневни скокови кога најголемата брзина на ветерот на земја е помала од 12 m/s;

- ноќни скокови;

- скокови на вода;

- скокови од сите видови на воздухоплови кои имаат соодветно (одобрено) упатство за скокање со падобран;

- сите видови на скокови во слободен пад или под куполата на падобранот;

- дневни вонериодромски скокови на простор на слетување без ограничување и

- ноќни вонериодромски скокови на простор на слетување со минимална големина 100 x 100 метри.

(5) Лицето кое поседува посебно овластување инструктор за падобранство може да врши оспособување на ученик падобраниц на класичен начин и може да врши пакување на главниот падобран, резервниот падобран и падобранот за спасување.

(6) Лицето кое поседува посебно овластување тандем пилот може да скока како тандем пилот.

(7) Лицето кое поседува посебно овластување инструктор за тандем пилот може да врши оспособување на тандем пилоти.

(8) Лицето кое поседува посебно овластување помошен или главен AFF инструктор, може да врши оспособување на ученик падобраниц на AFF начин.

(9) Лицето кое поседува посебно овластување пакер на падобран може да врши пакување на главниот падобран, резервниот падобран и падобранот за спасување.

(10) Лицето кое поседува посебно овластување по-стар пакер на падобран може да врши:

- спасување на компоненти и комплетирање на падобран;
- пакување на главниот падобран, резервниот падобран и падобранот за спасување;
- ситни поправки, односно одржување, на пример зашивање/крпење на куполата на падобранот, замена на поединечните јажиња, зашивање/крпење на ранецот на падобранот, поправање на пилотот на падобранот, поправка на контејнерот и слично, а кои не спаѓаат во основната конструкција на падобранот, ранецот или системот за поврзување и
- технички преглед на падобран.

Член 9

Максималниот број на скокови во текот на 24 часа изнесува:

- 1) за ученици - падобранци при изведувањето на првиот скок - еден;
- 2) за ученици - падобранци до дозволата - три скокови;
- 3) за падобранци - осум скокови и
- 4) за падобранци за време на организирани подготовки - 12 скокови.

Член 10

(1) Падобранот може да се користи, освен во случај на опасност и ако скокањето се врши за специјални цели, во следните метеролошки услови:

1) ако небото е покриено со облаци, долната база на облаците треба да биде најмалку 200 m над височината од која се врши скокање;

2) ако долната база на облаците е пониска од височината од која се врши скокот и облачноста е еднаква или поголема од 5/8, треба да се гледа местото на приземјувањето, да постои радиоврска помеѓу воздухопловот и падобранскиот старт односно местото на приземјувањето и долната база на облаците треба да биде најмалку 1350 m над теренот, односно местото на приземјување и

3) ако брзината на ветерот изнесува: 3 m/sec - за ученик - падобранец кој има до пет извршени скокови односно до 5 m/sec за ученик - падобранец кој има над пет извршени скокови; до 7 m/sec - за падобранци кои имаат дозвола, освен за скокови ноќе кога брзината на ветерот не смее да биде поголема од 5 m/sec и за вонaeroportoски скокови кога брзината на ветерот не смее да биде поголема од 6 m/sec; до 9 m/sec - за групни и поединечни фигуративни скокови што се изведуваат со главен падобран од типот крило.

(2) Доколку брзината на ветерот ја надминува границата утврдена во став (1) точка 3) на овој член два пати во период од пет минути скокањето со падобранци се прекинува. Скокањето со падобранци може да се продолжи доколку во период од 30 минути брзината на ветерот не ја надмине соодветно границата утврдена во став (1) точка 3) на овој член.

Член 11

Минималната височина на отворањето на главниот падобран изнесува:

- 1) 900 m над просторот предвиден за скокање со падобран за ученици – падобранци;
- 2) 750 m над просторот предвиден за скокање со падобран за лица со дозвола за падобранец и
- 3) 2 100 m над просторот предвиден за скокање со падобран за тандем - скок.

Член 12

(1) Најголемата височина за изведување на скокови со падобран изнесува 4500 надморска височина.

(2) По исклучок од став (1) на овој член, имателите на дозвола на падобранец со овластување категорија Б, Ц или Д можат да изведуваат скокови на височина на 4500 m надморска височина под следните услови:

1) падобранците да бидат опремени со падобрански автомат на резервниот падобран;

2) скоковите со падобран од височина до 5000 m над просторот предвиден за скокање со падобран можат да се изведат доколку времето од преминување на височината од 3000 m над просторот предвиден за скокање со падобран до моментот на скокање од воздухопловот е пократко од 30 минути;

3) скокови со падобран од височина помеѓу 5000 m и 6000 m надморска височина можат да се изведат доколку воздухопловот е опремен со систем за дополнително снабдување со кислород за секој падобранец поединечно, а кој се користи до моментот на скокање од воздухопловот и

4) скокови со падобран од височина над 6000 m надморска височина можат да се изведат доколку падобранецот е опремен со самостоен систем за дополнително снабдување со кислород кој се користи како за време на престојот на падобранецот во воздухопловот така и во текот на скокот.

Член 13

(1) Скокови со падобран можат да се вршат на аеродром или терен.

(2) Скокови со падобран можат да се вршат на терен одобрен од Агенцијата за цивилно воздухопловство (во понатамошниот текст: Агенцијата), доколку теренот биде со следните димензии:

1) најмалку 60 - 400 метри за првите десет скокови на ученици, односно 600 - 200 метри за над десет скокови на ученици;

2) најмалку 100 - 50 метри - за падобранци и

3) без ограничување за падобранци што имаат најмалку 20 вонaeroportoски скокови на терени со димензии 100 - 50 метри.

(3) Просторот предвиден за скокање со падобран треба да биде без препреки, односно големи или тешко воочливи природни или вештачки објекти кои тешко можат да се избегнат при приземјување (куќи, згради, хангари, железнички пруги, реки, езера, канали подлабоки од 100 m, поединечни дрвја или дрвореди, шуми, електрични и телефонски водови, огради повисоки од 150 cm, кули, антени и слично).

(4) Површините за маневрирање на аеродромите не се сметаат за препреки во смисла на став (3) на овој член.

(5) Доколку на оддалеченост помала од 50 m од предвидениот простор за приземјување на падобранците се наоѓа водена површина (река, езеро или слично) со длабочина поголема од 150 cm, подносителот на барањето за одобрување на скоковите со падобран треба да организира и спасувачка служба на вода со најмалку еден моторен чамец.

Член 14

(1) Местото кое е предвидено за приземјување на падобранците треба да биде означено со падобрански крст.

(2) Падобранскиот крст служи за комуникација со раководителот на скокањето и екипажот на воздухопловот во случај на губење на радиокомуникациската врска, така што доколку е одстранет падобранскиот крст не може да се врши скокање од воздухопловот и падобранците остануваат во воздухопловот до слетувањето и конечното застанување на воздухопловот.

(3) За да можат падобранците да ја проценат брзината и правецот на ветерот во фазата на приземјување, во близина на местото кое е предвидено за приземјување на падобранците се поставува ветроказ.

Член 15

(1) Во случај кога се изведуваат организирани скокови со падобрани на вода се организира служба за спасување со најмалку толку моторни чамци колку што има во исто време падобранци во воздух кои треба да бидат опремени со сараци за извлекување на падобранот и појаси за спасување.

(2) Скокови со падобран се изведуваат на места каде длабочината на водата изнесува најмалку 2 m, а просторот предвиден за приземјување на падобранците е оддалечен најмалку 15 m од брегот.

(3) Скокови со падобран на вода во базени може да се организираат по претходно добиено одобрение од Агенцијата.

(4) Со падобран на вода треба да скокаат лица што знаат да пливаат.

(5) Температурата на водата во која се скока со падобран не треба да биде пониска од 18 °C. Доколку температурата на водата во која се скока со падобран е пониска од 18 °C, падобранците треба да бидат опремени со термоизолациска облека.

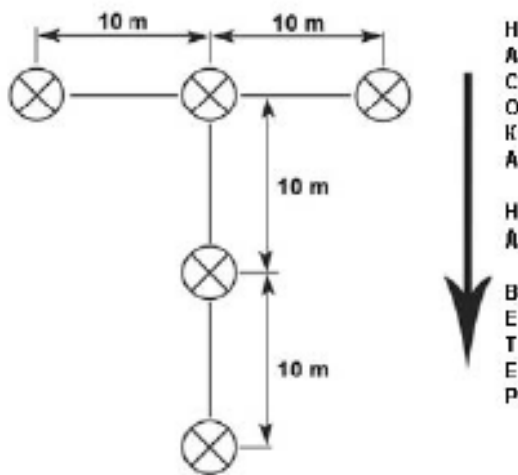
Член 16

(1) Во случај кога се изведуваат организирани скокови со падобрани ноќе, падобранците треба да бидат означени со светлосен сигнал и опремени со осветлен или звучен висинетар.

(2) При изведување на скокови со падобран ноќе, долната база на облаците треба да биде најмалку 200 m над висината од која се врши скокање од воздухопловот.

(3) Местото кое е предвидено за приземјување на падобранците при изведување на скокови со падобран ноќе, треба да биде означено со најмалку пет светилки кои се поставуваат во облик на буквата "Т" како што е прикажано на Слика 2.

Слика 2

Член 17

(1) Тандем-скокови вон аеродромот, може да врши падобранец кој има важечка дозвола со овластување за категорија Д, најмалку 100 скокови со тандем падобран и има писмена согласност од тандем патникот за таквиот скок. Пред влегување во воздухопловот, падобранецот треба да го запознае тандем патникот за опремата на падобранот, елементите и процедурата на скокот, времетраење на слободниот пад и процедурите за вонредни ситуации со воздухопловот и/или падобранот.

(2) Приземјувањето кај скоковите од став (1) на овој член се врши на терен со димензии од најмалку 100 x 50 m.

(3) Тандем-скокови не треба да се изведуваат на вода или ноќе.

(4) Тандем патник не треба да биде лице помало од 14 години.

(5) За да може да скока како тандем патник, лицето помало од 18 години треба да има писмена согласност од родителите или старателите.

Член 18

Овој правилник влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во "Службен весник на Република Македонија", а ќе отпочне да се применува од 1 декември 2013 година.

Бр. 10-1339/5
24 октомври 2013 година
Скопје

Агенција за цивилно
воздухопловство
Директор,
д-р Дејан Мојсовски, с.р.

АГЕНЦИЈА ЗА ЕНЕРГЕТИКА НА РЕПУБЛИКА НА МАКЕДОНИЈА

3620.

Врз основа на член 137 став (20) од Законот за енергетика („Службен весник на Република Македонија“ број 16/11, 136/11 и 79/13), Управниот одбор на Агенцијата за енергетика на Република Македонија на седницата одржана на ден 23.09.2013 година, донесе

ТАРИФНИК

ЗА МАКСИМАЛНАТА ВИСИНА НА НАДОМЕСТОКОТ ЗА УЧЕСТВО НА ОБУКА И ПОЛАГАЊЕ НА ИСПИТ И МАКСИМАЛНАТА ВИСИНА НА НАДОМЕСТОКОТ ЗА УЧЕСТВО НА ОБУКА ЗА УСОВРШУВАЊЕ НА ЕНЕРГЕТСКИТЕ КОНТРОЛОРИ

Член 1

Со овој тарифник се утврдува максималната висина на надоместокот за учество на обука и полагање на испит и максималната висина на надоместокот за учество на обука за усовршување на енергетските контролори (во понатамошниот текст: тарифник).

Член 2

Максималната висина на надоместокот за учество на обука за енергетски контролори изнесува..... 18.000,00 денари.

Максималната висина на надоместокот за полагање на испит за енергетски контролори изнесува...16.500,00 денари.

Максималната висина на надоместокот за учество на обука за усовршување на енергетски контролори изнесува.....18.600,00 денари.

Член 3

Овој тарифник влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во "Службен весник на Република Македонија", а ќе се објави по добивање на одобрение од Владата на Република Македонија.

Бр. 01-838/12
23 септември 2013 година
Скопје

Управен одбор
Претседател,
Илија Андонов, с.р.

3621.

Врз основа на член 138 став (9) од Законот за енергетика („Службен весник на Република Македонија“ број 16/11, 136/11 и 79/13), Управниот одбор на Агенцијата за енергетика на Република Македонија на седницата одржана на ден 23.09.2013 година, донесе